

Ústav světových dějin

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta/studentky: Mgr. Jan Kříklán

Název práce: Americká grand strategy na počátku studené války 1945-1953

Jméno oponenta práce: PhDr. Jan Koura, Ph.D.

1. Heuristika (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

1.1 Hodnocení použité literatury a pramenů	3
1.2 Úplnost použitých zdrojů z hlediska současného stavu bádání	3

Stručné hodnocení: V závěru práce autor sám zmiňuje, že mu „přišlo zbytečné“, aby zmiňoval další autory, než pár vybraných (zejména M. P. Lefflera) s nimiž pracoval, čímž se sám diskvalifikuje získat lepší hodnocení v heuristické části. Sám rovněž v úvodu „rezignuje“ na rozbor použité literatury. Kromě dalších prací věnujících se počátkům studené války (nutno říci, že výběr titulů je v této oblasti výzkumu značně široký a Kříklán si měl v úvodu detailněji vymezit, jakým autorům a proč se bude věnovat, aby ho „omezil“), se v diplomové práci nepracuje s některými významnými tituly, zabývajícími se americkou *grand strategy* během studené války (v českém prostředí např. P. Suchý a J. Koura; ze zahraničních autorů např. Ch. Gati. Ch. Layne, E. R. May, další práce J. L. Gaddise a další).

2. Řešení problému (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

2.1 Volba cíle práce odpovídá zadání	4
2.2 Cíl z hlediska metodologie oboru je zvolen relevantně	3

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

Stručné hodnocení: Cíl práce je stanoven vágně, samotný autor zmiňuje, že není potřeba si pokládat výzkumné otázky a hypotézy (v diplomové práci neakceptovatelné). Práce je velmi osobitým rozbořením toho, jak vybraní autoři (zejména M. P. Leffler) vnímali příčiny vzniku studené války a strategii zadržování. Vznikem, formulací a proměnou americké *grand strategy* se autor zabývá okrajově (důraz klade zejména na vnímání rozložení moci v mezinárodním systému, konceptu národní bezpečnosti), přestože by podle názvu práce měla být jejím hlavním cílem. Křiklán sice (velmi neobvykle v bodech, a ne formulačně rozvedených větách) charakterizuje některé postoje vybraných autorů k tomuto tématu (odkazuje zejména na koncept národní bezpečnosti M. Lefflera, který rozšiřuje), ale není vyjasněno, blíže popsáno a zdůvodněno, jak tento koncept bude aplikován na analýzu vzniku strategie zadržování (např. celá podkapitola metodologický souhrn je pouze bodovým výčtem bez souvislého shrnujícího narativu). Metodou práce se nemíní pouze to, že se autor přihlásí k jednomu ze zvolených konceptů, ale i zdůvodnění, jak daný koncept bude na svoji analýzu aplikovat a pracovat s ním, k jakým závěrům (potvrzení/vyvrácení hypotéz) chce dospět. A to mi v práci chybí.

3. Hodnocení struktury práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

3.1 Je struktura práce logická	4
3.2 Odpovídá struktura práce metodologii a metodám deklarovaným v úvodu práce	4

Stručné hodnocení: Práce nemá jasně vymezenou strukturu. Autor „skáče“ od jednoho k tématu druhému (projevuje se absence badatelských otázek a hypotéz). Tím, že práce nemá logickou strukturu ani nelze posoudit, jestli se hlásí k metodám deklarovaným v úvodu práce a zvoleným konceptům. Tím, že práce obsahuje celé stránky, kdy autor formuluje své myšlenky jen v bodech, netvoří souvislý narativ. Připomíná spíše politologickou encyklopedickou příručku než závěrečnou vysokoškolskou práci z oblasti historických věd.

Ústav světových dějin

4. Hodnocení kvality textu práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

4.1 Analýza pramenů a literatury	2
4.2 Interpretace pramenů a literatury v jejich vzájemných souvislostech	2

Stručné hodnocení: Jednou z mála kladných stránek práce je, že Kříklán se orientuje v postrevizionistické škole studené války a závěry jednotlivých autorů umí interpretovat a rozumí jim. Práce je založená pouze na sekundárních zdrojích, což by při vhodném vymezení a struktuře nebylo samo o sobě problémem, ale v některých částech se čtenář ztrácí a těžko posoudit, k jakým závěrům chtěl Kříklán dospět (závěr je zpracovaný vágně neodkazující na problematiku charakterizovanou v úvodu).

5. Kvalita zpracování (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

5.1 Stylistika a pravopis	3
5.2 Použitá terminologie	3

Stručné hodnocení: Práce obsahuje řadu stylistických nepřesností i překlepů. Působí velmi kvapně napsaná. Některá použitá terminologie není dostatečně vyjasněna (autor např. hovoří o postrevizionistických **školách**; zřejmě má na mysli jednotlivé proudy uvnitř tohoto historiografického přístupu, ale blíže je necharakterizuje ani nezmiňuje, jakým způsobem s nimi bude pracovat (viz problematika zvolené metody práce). V některých částech textu používá Kříklán termín pro poválečný Sovětský svaz „sovětské Rusko“.

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

6. Celkové hodnocení v rozsahu nejméně 500 znaků:

Práce Jana Křiklána je spíše politologickým pokusem o charakteristiku mezinárodního systému z pohledu tehdejší americké administrativy v počátcích studené války než historickou analýzou americké *grand strategy* v letech 1945–1953. Práce trpí řadou nedostatků, zejména co se týče vymezení cílů, zvolení badatelských otázek a hypotéz (zcela chybí), struktury i aplikování zvolené metodologie. Není uceleným narativem, který by měl jasně formulovaný úvod a deklarované závěry, k nimž autor dochází. V závěru Křiklán zmiňuje: „*v této deskriptivní diplomové práci jsem se mnohokrát snažil vyjádřit, že není tak zásadní, kdo nese vinu za počátek studené války, ale primárně to, jak Američané viděli svět po konci studené války a o jaký svět usilovali.*“ (str.53). V tomto konstatování autor *de facto* přiznává nekonceptnost své práce:

- Svůj text označuje za deskriptivní (souhlasím, nejedná se o ucelenou analýzu)
- Cílem práce nebylo zodpovězení otázky, kdo nese vinu za rozpoutání studené války nebo jak Američané viděli svět po druhé světové válce (poukazuje na nedostatečně formulované badatelské otázky a hypotézy a vše působí, jako by samotný autor nevěděl, co chce vlastně v práci zkoumat)
- V celém závěru nepadne slovo o americké *grand strategy* a jejím zhodnocení
- Přestože v úvodu autor deklaruje, že se pokusí představit počátky studené války z pohledu postrevizionistické historiografie, velkou část závěru věnuje shrnutí pohledu G. Kennana na tento konflikt (typického představitele tradicionalismu a realismu) – další důkaz zmatené a nekonceptní struktury celého textu.

Komicky působí další konstatování autora ze závěru: „*Protože se jedná pouze o diplomovou práci, kterou stejně nikdo nebude číst, a proto mi přišlo zbytečné, abych zmiňoval další autory z Evropy, Ruska*“ (str. 53) Křiklán jako by svým závěrům nevěřil a ani necítil potřebu si je obhájit. Práci jsem si (k překvapení autora) přečetl a z mého pohledu je zralá na přepracování. Působí kvapně napsaná, stylisticky je v mnoha částech neobratná (střídá se např. velikost písma), a dokonce se Křiklán dopouští i některých chyb, kterých by se absolvent historického oboru měl vyhnout (v textu například rozebírá práce G. Lundestada nebo T. Judta, aniž by na

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

ně v poznámce pod čarou odkazoval; práce Judta se dokonce neobjeví ani v závěrečném seznamu zdrojů, přestože je na její obsah odkazováno).

Navrhuji hodnocení mezi „dobře“ a „nedostatečně“ s konečným rozhodnutím podle toho, zda autor mnou vznesené nedostatky dovysvětlí, obhájí si zvolenou strukturu práce a přesvědčí komisi o tom, že práce není jen deskriptivním shrnutím, ale analýzou s vlastními cíli a smysluplnými závěry (v některých částech Křiklán prokazuje své intelektuální znalosti i schopnost interpretovat).

7. Otázky a připomínky k obhajobě:

Navržená známka: dobře-nedostatečně (podle obhajoby)

Datum: 19. 1. 2021

Podpis: PhDr. Jan Koura, Ph.D.